

Iskaj vas ova rasen sobot, nado
in praznikov.
Isred daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostor:
2607 S. Lawrence Ave.

Office of Publication:
2607 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4904

XXIX

Cena lista je \$6.00

Entered as second-class matter January 18, 1933, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., TOREK, 26. MAJA (MAY 26), 1936.

Subscription \$6.00 Yearly

STEV.—NUMBER 103

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1932.

Oblastniki odredili lov na voditelje Črne legije

dkrita evidenca kaže, da je teroristična orga-
nizacija številčno tako močna samo v Michi-
ganu kakor ameriška armada. Oblasti domne-
vajo, da so člani te organizacije izvršili okrog
petdeset eksekucij. Vojaški ustroj teroristične
organizacije

Detroit, Mich., 25. maja. —
mljive okolnosti v zvezi s tre-
nasilnim umorom so uveri-
toritete, da ima "Črna legi-
teroristična organizacija, sa-
Michiganu toliko članov ka-
ameriška armada. Avtorite-
sedaj pričele splošen lov na
teroristov. Na podla-
doznanjih informacij in po-
avtoritete sodijo, da so le-
narji umorili okrog petdeset

Dar je bila uvedena preiš-
in je policija dobila nalogo,
aretira vse uradnike terori-
ne organizacije, so se "ge-
" poskrili. Legija je osu-
umora Rudolpha Anderso-
Ta je bil ustreljen 16. de-
na samotni cesti, v bliži-
prostroru, kjer so zakrknani
umorili Charlesa A. le-
leja, religne delavca, 13.
la. Po tem umoru so oblasti
de preiskavo, ki je razkrila
ristične aktivnosti "Črne le-
". Andersona je ubila k-
iz vojaške puške in mrlisko-
edna porota je podala izrek,
je Anderson izvršil samomor,
ni mogla pojasniti, kako bi
mogel človek sam ustreliti s-
v sree. Policijski inspek-
John L. Navarre je sinoči na-
nil, da se bo preiskava glede
nosti smrti Andersona obno-

Anderson je bil uposlen pri
roit Public Lightning Co.,
ro Harvey Davis, "polkovnik"
roitske organizacije "Črne le-
", in Dayton Dean. Slednji
priznal da je on umoril Poo-

Da je "Črna legija" nekakšna
mednica kukluksklanovske or-
ganizacije, dokazujejo uradni
amenti, katere so avtoritete
v stanovanju R. Ernesta,
mškega paznika, člana legije,
je osumljen umora Paula Ave-
Ta je bil tudi jetniški paz-
v Jacksonu in član terori-
ne organizacije, iz katere pa
izstopil, nakar so ga teroristi
orili.

Harold Colburn, načelnik pre-
valnega odbora, je predložil
ročilo prosekatorju Duncanu
McCrea, v katerem je orisal
roj "Črne legije". Iz poročil-
je razvidno, da teroristična or-
ganizacija v Michiganu tvori pet
grad, vsaka brigada ima 16 re-
mentov, 64 bataljonov in 256
anj. Regiment tvori 1700 mož,
je pomeni organizirano silo
1000 mož samo v Michiganu,
se lahko primerja številu re-
arne ameriške armade. Vsak
te teroristične organizacije
za v smislu dobroč nositi re-
ner ali "kako drugo orožje".
armada ima svoje stotnike,
kovnike in generale. Vrhovni
veljnik je po mnenju avtoritet
William Sheppard, ki biva
West Virginiji ali v Ohio. Pro-
jemu, kakor tudi proti neka-
nim drugim voditeljem je bilo
mo zaporno povelje. Policija
je aretirala kakor hitro jih
dobila v svoje roke.

acijska družba zgra-
di rafinerijo v Trstu
Berlin, 25. maja. — Fašistična
da Italije je najela nemško
Rheinmetall & Borsig za
dajo velike oljne rafinerije v
da. Rafinerija bo stala tri in
milijone mark. To je prvi slu-
da so Nemci dobili kontrakt
vrate v inozemstvu. Takšna
je do sedaj bila monopol An-
der v Američanov.

Domače vesti

Star naseljenec umrl

La Salle, Ill. — Zadnje dni je
po dolgi bolezni umrl John Dvor-
nik, član društva 337 SNPJ. Po-
kojnik, ki je bil doma iz Gazice
pri Krki na Dolenjskem, je bil
aživen na društvenem polju v
Forest Cityju, Pa., in Spring
Valleyju, Ill. V Ameriki je bil 30
let in v Spring Valleyju zapuša
sina Johna, v Depueju hčer omo-
ženo Jennie Blatnik, v starem
kraju pa ženo in še eno hčer.

Nov grob v starem kraju

Indianapolis. — Ana Urbančič
je prešla žalostno vest, da je
na Kalu pri St. Petru na Krasu
umrl njen oče Ivan Cucek v sta-
rosti 62 let. Bil je dvakrat v A-
meriki; prvič je bil v Indianapo-
lisu in drugič v Clevelandu in
nekoč tudi član SNPJ. V Ame-
riki zapuša hčer, v stari domo-
vini pa ženo, tri sinove in hčer.

Iz Clevelanda

Cleveland. — V mestni bolni-
nici je umrla Antonija Arko, roj.
Drožina, stara 42 let in doma iz
Kozjána na Primorskem. V Ame-
riki je bila 14 let in tu zapuša
moža, sina, hčer in sestro Mary
Adamič, v Washingtonu, D. C.,
brata, v starem kraju pa štiri
brate in eno sestro.

Popravek vesti

Edison, Kans. — V vesti o
smrti najstarejšega rudarja
Martina Permeta v starem
kraju je bilo poročano v Prosveti
z dne 19. maja, da je umrl v Pre-
valjah, kar je pomota. Martin
Perme je umrl v Trbovljah na
Spodnjem Stajerskem v starosti
87 let. V Trbovljah je zapustil
štiri sinove in hčer, v Ameriki
pa eno hčer Frances Potisek v
Girardu, Kans.

Arabci naskočili jet- nišnico v Palestini

Angleške čete odbile napad, v katerem je bil eden vojak ubit

Jeruzalem, 25. maja. — Neki
angleški vojak je bil ubit, ko so
Arabci navalili na jetnišnico v
bližini Tulkarema, da osvobodijo
jetnike. Arabski napadaleci so
se morali umakniti, ko je jetni-
ška straža dobila ojačenje, v bliž-
nje hribovje. Jetniki v tej ječi so
nedavno rebelirali v znak simpa-
tije z Arabci, ki vodijo splošno
protižidovsko stavko.

Teroristične grupe so vrgle tu-
di dve bombi na krov nemškega
parnika "Richard Borchard", ko
je dospel v židovsko pristanišče
Tel-Aviv. Osem drugih bomb je
bilo vrženih v drugih krajih te
okolice.

Vladno poročilo se glasi, da
sta bila dva Arabca ubita in ve-
če število ranjenih v Nablasu.
Arabci so zgradili barikade in
pričeli streljati na policijo, ki se
je morala umakniti, a se je kma-
lu vrnila z novimi četami. V zad-
njih dneh je bilo nad dvajset
voditeljev arabske stavke areti-
ranih. Arabska stavka proti na-
seljevanju židov v Palestini in
prodajanju zemlje židom se je
pričela 19. aprila. V izgrelih
med židi in Arabci, ki so sledili
razglasu stavke, je bilo doslej o-
krog 40 oseb ubitih.

Stavka bombažnih delavcev v Ark.

Zahtevajo 15 centov na uro

Memphis, Tenn. — (FP) — V
severovzhodnem delu Arkansa-
sa je brez posebnega hrupa za-
stavkalo pet tisoč plantažnih de-
lavcev pod vodstvom Southern
Tenant Farmers unije. Zahteva-
jo 15 centov plače na uro in 10-
urni delovnik. Sedanja plača je
od 50 do 75 centov na dan —
slednja v zelo redkih slučajih.
Stavka je bila tako naglo ok-
licana, da se plantažniki niso
imeli časa organizirati v oboro-
ženih tolpah in je preprečiti.
Ampak soditi iz preteklih bojev,
bodo prej ali slej razvili svoj te-
rorizem. Plantažni delavci na ju-
go so med najbolj pozabljenimi
ljudmi tudi pod "novim den-
lom".

Za takojšnjo stavko so se so-
glasno izrekli zastopniki 78 u-
nijskih postojank, ki so se prošli
petek sešli na skupni seji. Takoj
po zborovanju so se razkropili
po plantažah in pozvali ljudi v
stavko. Stavkovne straže so po-
stavili po vsem teritoriju.

Podvzeli so tudi akcijo, da
plantažnikom preprečijo izrab-
ljanje memphiških brezposlecev
za štrajkolomce. V zvezo so sto-
pili s tukanjšjo Workers Allian-
ce, zvezo brezposelnih, ki jim je
obljubila sodelovanje in tudi po-
stavila piketno stražo na tennes-
seejski strani mostu Harahan,
ki veže obe državi. Na drugi
strani mostu pa piketirajo člani
unije najemninških farmarjev.

Ker so stavkarji revni ko cer-
kvena miš, mnogi dobesedno
stradajo in večje število je bilo
izgnanih s plantaž in refila sko-
raj ne poznajo, je glavni tajnik
unije H. L. Mitchell, Box 5215
Memphis, Tenn., rekel, da bo
stavkarji v večji meri prisiljeni
zanašati se na zunanjo pomoč.

Nova poteza japon- skih militaristov

Nadaljnje čete poslane v severno Kitajsko

Peiping, 25. maja. — General
Taka Matsumuro je prevzel vod-
stvo kampanje, katere cilj je ja-
panska kontrola severne Kitaj-
ske, ko je včeraj prenestil svoj
militaristični urad v poslopje ki-
tajskega carinskega urada. On je
nadomestil generala Doihara, ki
je doslej vodil militaristično
kampanjo na Kitajskem.

Njegova glavna naloga bo ob-
novitev starega kitajskega ce-
sarstva; Henry Pu-Yi, sedanji
cesar v Mandžukiju, ki so ga po-
stavili Japonci, naj bi zasedel
presto. Japonski načrt je, da
mora novo cesarstvo obsegrati
vso severno Kitajsko in Mandžu-
kujo, ki je že pod japonsko kon-
trolo.

Matsumuro bo sodeloval z ge-
neralom Tashirom, poveljnikom

SIJAJNA SOCIA- LISTIČNA ZMA- GA V BELGIJI

Tudi Belgija morda do- bi socialistično vlado

KLERIKALCI OSTA- LI V MANJŠINI

Bruselj, 25. maja. — Rezultat
včerajšnjih volitev poslancev v
Belgiji, ki pa še ni popoln, je
sledel:

Socialisti 70, klerikalci 63, li-
beralci 23, reksisti 21, flamski
nacionalisti 16 in komunisti 9
mandatov.

Socialisti, ki bodo najmočnej-
ša stranka v novi belgijski zbor-
nici, bodo organizirali novo vla-
do vsekakor v koaliciji z liberal-
ci. "Reksisti" so nova stranka u-
pornih katoliških elementov, ka-
tera je vzela 21 mandatov kleri-
kalcem.

Bruselj, 25. maja. — Včeraj
so bile v Belgiji parlamentarne
volitve in kakor volilni izid do-
slej kaže, so socialisti daleč v
ospredju in morda dobe večino
v zbornici. Katoliška in liberal-
na stranka, ki sta zadnjih 14 me-
secev bili v koaliciji s socialisti
v vladi, sta ostali v manjšini.

Ako socialisti dobe večino, te-
daj sedanji predsednik vlade
Paul Van Zeeland poda ostavko
še te dni in socialistični vodja
Emile Vandervelde organizira
socialistično vlado. Vandervelde
je bil v povojni dobi dvakrat zua-
nji minister in v sedanji vladi je
minister brez portfelja.

Katoliška stranka je izgubila
mnogo mandatov po prvih poro-
čilih. Med belgijskimi klerikalci
se je pojavil nov element, tako-
zvani "reksisti", ki jim je po-
vzročil precej škodo.

Volitve so bile v splošnem mir-
ne, le tu pa tam so bili izgre-
di. V Liegu je bil katoliški duhov-
ran, ko je trgal socialistične
volilne plakate s sten in v Ghen-
tu je bilo nekaj komunistov tepe-
nih.

V sedanji belgijski vladi je pet
socialistov, ki so 14 mesecev so-
delovali s klerikalci in liberalci
in precej pomagali omiliti krizo.
Pri teh volitvah so socialisti na-
stopili s programom velikih re-
form, predvsem z načrtnim go-
sposdarstvom.

Štiri nacijski kmetje ustreljeni v Litvi

Kovno, Litva, 25. maja. — Štiri
nacijski kmetje so bili v soboto
obsojeni v smrt in ustreljeni za-
radi nacijske propagande in hu-
skanja k upor. Osem drugih
kmetov je dobilo dosmrtni zapor.

Japonske armade v severni Ki-
tajski. V zadnjih dneh so prispe-
le japonske čete v Tientsin in
druga kitajska mesta, kar po-
meni obnovev kampanje japo-
nske ekspanzije v severni Kitaj-
ski.

Eksekutiva ADF se peča z ustavo

Dodatka ne bo rinila v ospredje skozi spred- nja vrata

Washington. — Eksekutiva
Ameriške delavske federacije, ki
skončuje svoje četrtno zase-
danje, se bavi z vprašanjem
amendiranja zvezne ustave, ki
je zopet porinjeno v ospredje
valed razveljavljenja Guffeyje-
vega zakona.

Kaj bo storila, še sama ne ve.
Okrog vprašanja hodi ko mačka
okrog vrele kaše. Zaveda se, da
"nekaj je treba storiti", kakor
je izjavil Green, toda kaj in ka-
ko, o tem še ni na jasnem. Boji
se amendmenta, ki bi dajal kon-
gresu moč ukrepati o plačah in
delovniku, na drugi strani pa se
zaveda, da mora biti to oarče
vsakega delavskega amendmen-
ta.

Kongresu se boji dati to moč,
ker bi lahko okrnil ekonomsko
moč delavstva in za ta svoj ar-
gument kaže na razmere v drža-
vah s fašistično diktaturo. Ek-
sekutiva ima to nesrečo, da je
ne tvori razredno zavedni de-
lavski voditelji, vsled česar si
ne morejo predstavljati delav-
ske vlade. Fundamentalno so še
vedno privrženci kapitalizma.
Vse, kar želijo, je reformiranje
istega a la "new deal". Ker pa je
vrhovno sodišče napravilo konec
tudi flikarskim reformam, so
konservativni vodje Ameriške
delavske federacije v zagati.

Green je v intervjuju rekel,
da je eksekutiva "na dolgo in
široko razpravljala" o razveljav-
ljenju Guffeyjevega zakona in
prišla do zaključka, da je v ne-
varnosti tudi Wagnerjev delav-
ski zakon. Vseled tega je zaklju-
čila, "da je treba nekaj storiti."

Kaj bo storila, še sama ne ve.
Ve le, da sedanjemu kongresu
ne bo predlagala amendmenta.
Tudi ne bo zahtevala od starih
strank, da vključita amendira-
nje ustave v platformo. Prav ta-
ko ne bo v predsedniški kampa-
nji silila tega vprašanja v o-
spredje in ga skušala napraviti
za dominantno politično vpraša-
nje. "Naše sugestije o ustavnem
amendmentu bodo že na kak na-
čin prišle do veljave, ne da bi
amendment prišel pred kon-
gres." Na vprašanje, kako se bo
to zgodilo, Green ni vedel odgo-
vora.

Edini pozitivni politični za-
ključek eksekutivne je izvolitev
"nestrankarskega" odbora petih
članov, ki bo šel s klobukom
pred konvencijo obeh kapitali-
stičnih strank in po stari meto-
di skušal uriniti delavske "plan-
ke" v republikansko ali demo-
kratsko platformo. To je vsa
"digniteta" ameriškega organi-
ziranega delavstva, čeprav smo
že šest in pol leta v krizi. To
digniteto s klobukom v roki bo-
do pred republikansko in de-
mokrasko konvencijo predstavi-
ljali William Green, Frank Mor-
rison, Matthew Woll, G. M. Bug-
nazel in Thomas Rickert, vsi
člani eksekutivne ADF.

S svojim nasprotovanjem
Frazier - Lemkejevemu zakon-
skemu predlogu za refinancira-
(Dalej na 3. strani.)

Velika komemo- racija pariške ko- mune v Parizu

Pariz, 25. maja. — Če 150-
000 socialistov in komunistov je
včeraj korakalo po pariških uli-
cah proslavljajoč spomin na pa-
riško komuno leta 1871. Pohod
se je zaključil na pokopališču
Pere-Lachaise, kjer je pokopa-
nih 30.000 komunardov, ki so
padli v bojih za komuno. Ogrom-
ne množice so se valile mimo
odra, na katerem sta stala
Leon Blum, socialistični voditelj
in Maurice Thorez, komunistični
vodja, ki sta bila oba burno po-
zdravljena in obispana s cvet-
jem.

NOVA SOCIALI- STIČNA STRAN- KA SE POJAVLJA

Delegatom "stare gar- de" odrečen sedež na konvenciji

HOANOV KOMPRO- MIS ODKLONJEN

Cleveland, O., 25. maja. — "Sta-
rogardisti", člani newyorške so-
cialistične organizacije, katerim
so se pridružili neodvisni socia-
listi iz drugih držav, so sinoči
izdelali preliminarne načrte gle-
de ustanovitve nove marksisti-
ne stranke. To se je zgodilo po-
tem, ko je bil delegatom "stare
garde" odrečen sedež na konven-
ciji.

"Starogardisti" so na svoji
konferenci imenovali odbor in
mu poverili formiranje nove
stranke. Ta odbor, ki bo izbral
tudi ime novi stranki, tvori
Louis Waldman, vodja "stare
garde" v New Yorku; Sidney
Yellen, bivši tajnik socialistične
stranke v Ohio; Julius Gerber iz
New Yorka, Edward C. Thomp-
son iz New Brunswicka, N. J.,
Harry Plantin iz Texasa, Robert
Hoffman, Buffalo, N. Y., Jacob
Seigel, Chicago in Ben Cohen,
St. Louis.

Po imenovanju članov tega o-
dora je bila meddržavna konfe-
renca desničarjev, katere je bila
organizirana kot predstavnica
"stare garde", razpuščena. V iz-
javi, ki jo je podala, naglašala, da
je to storila z namenom da ne
apravi v zadrego onih organiz-
acij, ki funkcionirajo na konven-
ciji.

Konvencija, ki jo dominira
koalicija levčarjev in centrist-
stov, je odobrila akcijo eksek-
tivnega odbora socialistične
stranke, ki je odvzel čarter or-
ganizacijam "stare garde" pred
primarnimi volitvami v New
Yorku, pri katerih so levčarji
dobili kontrolo.

Louis Waldman je po konfe-
renci z drugimi voditelji desni-
čarjev dejal, da je ustanovitev
nove stranke v New Yorku goto-
va stvar. Dalje je rekel, da "sta-
ra garda" pričakuje, da bodo no-
va stranka podprli člani socia-
lističnih organizacij v Pennsylv-
niji, Massachusettsu, Connecti-
cutu, Rhode Islandu, Marylandu
in Washingtonu.

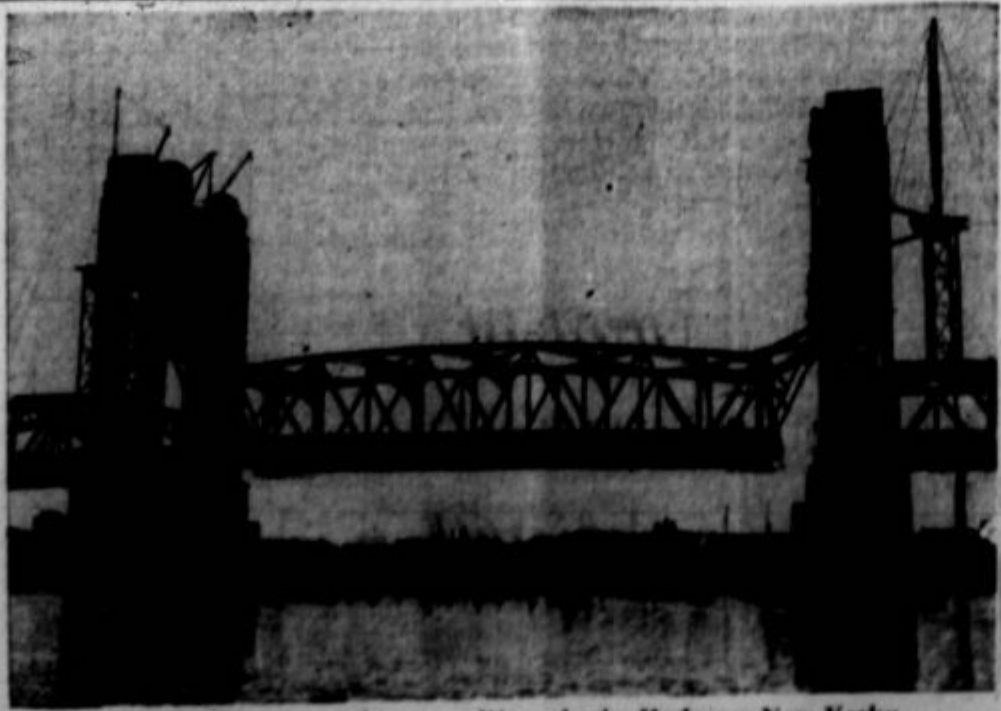
Načelna izjava, ki je bila na
prijazni levčarjev sprejeta na so-
cialistični konvenciji v Detroitu
pred dvema letoma in pa vpra-
šanje krajevnih "enotnih front"
s komunisti, sta glavni vzrok
razkola. Milwaukeeški župan Hoan,
vodja socialistične delegacije iz
Wisconsin, centristične grupe,
ki dominira konvenciji, je pred-
lagal kompromis, ki bi dal obe-
ma skupinama iz New Yorka,
levčarjem in desničarjem, repre-
zentacijo na konvenciji na bazi
rezultata primarnih volitev v
New Yorku, pri katerih so levi-
čarji dobili kontrolo nad socia-
listično organizacijo.

Škof priporoča prasto- voljno sterilizacijo

London, 25. maja. — Dr. Er-
nest W. Barnes, škof angličan-
sko-katoliške cerkve, je včeraj
priporočal prostovoljno sterili-
zacijo mentalnih slabih. Škof
je rekel, da je humanitarnost v
zadnjih sto letih postala preti-
rana in vodi v nevarnost sploš-
nega idiotstva.

Dva sovjetska arktična tirana morata umreti

Moskva, 25. maja. — K. B. Se-
menčuk, guverner arktičnega o-
toka Vrangla in njegov pomoč-
nik S. P. Starcev, sta bila v so-
boto obsojena v smrti z ustrelit-
vijo zaradi nečloveškega postop-
panja z Eskimi. Zakrivila sta, da
je mnogo Eskimov umrlo glada.

Slika kaže nov most, ki ga gradijo nad reko Hudson v New Yorku.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society
Newspaper: 1000 copies (1000 copies) in Canada
\$5.00 per year, \$1.50 per copy; in U.S.A.: \$3.00
per year, \$1.00 per copy; in Europe: \$7.50 per year,
\$2.50 per copy.

Subscription rates for the United States (except Chicago)
and Canada \$5.00 per year, Chicago and Europe \$7.50 per year,
foreign countries \$9.50 per year.

Consent to publish in English.—Kopije tiskane in ameriških
glasilov so na voljo. Kopije tiskane v evropskih (Evropa, Azija, Afrika, Avstralija) in v drugih delih sveta, ki niso na voljo, bodo poslani po pošti. Če je potrebno, pošljite nam tudi svojo pošto.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and notices of interest will not be returned. Other manuscripts, such as stories, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Member of the United States National Benefit Society
PROSVETA
2657-58 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Razvoj vere v višja bitja

Primitivnemu človeku na najnižji stopnji razuma so bila "višja bitja" živali, rastline, gore, vode, vetrovi, oblaki z bliskom in gromom, ogenj, luna in sonce — sploh vse, česar ni mogel pojmiti. Vse to je človek poosebil, to se pravi, vse to je imelo zavest kakor on in moglo je uslišati njegove prošnje.

Istčasno je primitivni človek razvil vero v svojega "dvojnika" ali dušo, ki živi po smrti in mu lahko koristi ali škoduje. "Dvojnika" ali dušo so mu sugerirale sanje, v katerih je videl umrle svoje in odsev v vodi.

Mnogo tisoletij je bilo sonce najvišji bog. To ni nič čudnega. Najzgodnji človek, živeč v zmernem pasu, ki je imel pamet današnjega otroka, je spoznal, da je sonce tista sila, ki dela dan, daje gorkoto in odžene mraz, zbudi prirodo vsako pomlad in sploh podžiga življenje. Vsi človeški rodovi so častili sonce na gotovi stopnji svojega razvoja. Slovanska beseda Bog izvira iz stare arijske besede Baga, ki je prvotno pomenila sonce.

Sčasoma so pa primitivni pastirski in poljedelski narodi v orientu opustili vero v tisočere posebejne stvari, katere so lahko videli, ališali in čutili. Pogreznili so se v mistiko. V ospredje so prišla nevidna božanstva, ki kontrolirajo vse in katera so ustvarila vse, kar je človek videl, ališal in čutil. Nevidna božanstva so se razvila iz davnih poglavarjev, ki so po svoji smrti še nadalje skrbeli za svoja ljudstva. Dobri glavarji so bili po smrti dobri duhovi, ki so dajali ljudem lepe, sončne dni, blag dež, rodovitna leta, obilo debele živine in zmago nad sovražniki.

Ti dobri duhovi ali bogovi so pa bili v večnem konfliktu z zlobnimi duhovi — bivšimi hudobnimi glavarji, ki so tudi po svoji smrti nadaljevali svoje pogubno delo in topli ljudi s sušo, pekočo vročino, viharji, slabo letino, bolezni in t. d. Na ta način je nastala vera v dualni nadzemski svet, v dobro in slabo, to je v dobre duhove in hudube. Ta vera se je pojavila v krajih današnje Perzije pred tisoletji in se razširila na jug po današnji Mezopotamiji in Mali Aziji. To vero so končno sprejeli tudi stari Hebrejci in jo — predelano in prirojen po svojih razmerah in mišljenju — zapustili Judom in kristjanom.

Hebrejski bog Jehova, ki je danes krščanski Bog, je izpodrinil mnogobojstvo drugih narodov in postal je enotno božanstvo; toda po starem perzijskem izročilu je ostal v konfliktu s satanom. Jehova je tudi bil prvo božanstvo, katerega so popeljili z moralnimi predpisi in zakoni, česar primitivne evropske religije niso poznale. Jehova je pripravil svojim dobrim vernikom, ki v življenju izpolnjujejo njegove predpise, plačilo pri sebi v paradizu nad nebom, dočim je slabe ljudi, ki zametavajo njegove predpise, izročil po smrti satanu, ki kraljuje v peklu pod zemljo.

Kristjani so sicer odeli Jehovo v nekakšno mistično trojico — kar se je ujelo s sodobnimi trojicami v Indiji, po Mali Aziji in v Egiptu — in dali so mu veliko družino svetnikov in svetnic, kar je bil do neke mere povratek v mnogobojstvo, ali Jehova je kljub temu ostal vrhovni glavar in posej se zove Deus, Theos ali po naše Bog (v prvotnem pomenu tega slovanskega imena Solnce). Vera v to božanstvo si je končno podjarmila Evropo in velik del ostalega sveta.

Ves srednji vek — dobrih tisoč let — je bilo življenje krščanskega človeštva docela priklenjeno na to verovanje. Cerkev je bila najvišja oblast in ta oblast je bila totalitarna: nasprotne vere ni trpela.

V zadnjih petsto letih so se pa izvršile velike spremembe. Te spremembe — v socialni, stavbi, gospodarstvu in mišljenju — sta povzročile samostojno mišljenje in znanost. S prihodom industrializma in padcem fevdalizma je padla tudi totalitarnost cerkve. Religija se je začela umikati v privatnost in umika se še danes. Posvetna šola in izobrazba sta dvignili človeka na novo stopnjo pojmovanja življenja. Religija je začela izgubljati prejšnjo vrednost. Človek se je bolj in bolj začel zanimati za svoje življenje na tem svetu; pričel je skrbeti, da mu bo tukaj dobro in lepo in skrb za "življenje na onem svetu" je stopila v ozadje.

Ali se religija v višja bitja izven sveta še razvija? Da. Vse kaže, da je že stopila v novo fazo, katera se pa razlikuje od prejšnje kakor dan od noči. Kakšna je ta nova stopnja in kdo jo zastopa, bomo povedali v članku prihodnjega četrteka.

Deveta redna konvencija S.S.P. Zveze

(Od našega posebnega poročevalca)

Milwaukee, Wis., 24. maja. Osmo, deveta in deseta seja, t. j. v petek, je nadaljevala in končala s pravili. Zborovalci so bili odločni v tem, da se konvencija zaključijo najkasneje v soboto popoldne in vsled tega je bil na deveti seji v petek popoldne soglasno sprejet predlog Petra Bernika, delegata društva št. 1, da zborujejo v petek zvečer toliko časa, da končajo s pravili. Ta večerna seja naj bi bila v nadomestilo izgube časa v sredo popoldne.

V predloženih pravilih ni zbornica napravila nobenih večjih ali pomembnejših popravkov. Pomembnejši popravek je, da upravni odsek ne sme v slučaju primanjkljaja v starostnem skladu razpisati izrednega asesmentu v ta sklad, kar znači, ako redni dohodki, t. j. oni, katere predvidevajo pravila, ne zadostujejo, se bo morala starostna podpora znižati.

Določbe o bolniški podpori so precej omiljene od sedanjih, t. j. da se za nekatere bolezni plača za daljšo dobo. Sprejet je bil v celoti osnutek, katerega je predložil odsek za pravila, ker zbornica je uvidevala, ako hoče biti bolniški sklad solventen na podlagi dosedaj določenih prispevkov, je nemogoče zvišati izdatkov. Razveseljivo dejstvo je bilo, da ni bilo nikakih predlogov za zvišanje bolniške podpore. Vedno na vseh konvencijah se pojavi zahteva za več bolniške podpore, manj asesmentu! Novi osnutek pravil med drugimi spremembami določa tudi, da se bolniška podpora prične s šestim dnevom po pravilni prijavi bolnim, t. j. da se za prvih pet dni ne plača bolniške podpore. Stavljeno je bilo sicer predlog, da se za prve tri dni ne plača bolniške podpore, toda dobil je zelo malo podpore.

V odškodninah in operacijah je sprejeto vse kot predloženo. Odsek za pravila je tudi v teh določbah precej omilil: zvišal vsote in dodal nekatere operacije, za katere prej člani niso dobili odškodnine. Predložena je bila zahteva, naj se plača odškodnina za izgubo uda brez razlike ali je izguba uda vsled bolezni ali poškodbe. Na pojasnilo gl. tajnika, ako se sprejme ta določba, je treba zvišati prispevek v odškodninski sklad, ker pa je bila vsa delegacija proti vsakemu zvišanju asesmentu in prepričana, da sedaj določeni prispevek 14c ne bi zadostoval, dotična sprememba ni bila sprejeta. Prispevki v bolniški sklad ostanejo dosedajni; sprejeta je bila določba, ako je v svrhu dobave poslovnice v državi Wisconsinu in neobhodno potrebno, tedaj sme gl. odbor uveljaviti plačilo (asesmentno) lestvico, ki naj bi odgovarjala zahtevam zavarovalniškega departamenta države Wisconsin. Bila je kratka razprava o tej lestvici, odnosno o osnutku lestvice, katerega je predložil delegat društva 63 v Sheboyganu, Wis., Math Koschak; ta lestvica je posnetek takozvane "Manchester table of rates". Na podlagi te lestvice bi člani plačevali asesment v bolniški sklad na isti način kot v smrtninski, t. j. po starosti pristopa v zvezo.

Za pokritje pogrebnih stroškov bo zveza plačala le vsoto, katero dovoljuje illinoiški zavarovalniški zakon, t. j. ne več kot \$200; do sedaj imajo nekateri člani določenih \$250, in ker zakon ne dovoljuje več kot \$200, bo izplačano v slučaju potrebe samo \$200. Kakih morebitnih dolgov za umrli člani se ne plača, ker to ne dovoljuje zakon. Bolniška podpora za umrli, t. j. preostala bolniška podpora se izplača upravljencem v sporazumu s društvom. Za člani s a m o r i l i c e se plača polna vsota smrtnine le, ako je bil član najmanj tri leta; ako ni bil član tri leta, toda več kot 45 dni, se plača samo ena četrtnina smrtnine. Za samo ena četrtnina smrtnine. Za člani samomorilci, ki izvršijo zločin umora nad kom drugim, t. j. ubijejo kakega drugega in izvršijo samomor, se ne plača nikakaa smrtnina. Vsote vložene v takozvani "sklad mladoletnih

dedičev" bo obrestovan po 2%.

Nove določbe starostnega sklada so precej strožje od dosedanjih določb. Do starostne podpore bodo upravičeni le oni, ki so dopolnili starost 65 let in nimajo nikakega zasluga, in sicer onim, ki niso bili zavarovani za bol. podporo 15 let in niso prejeli odpravnine ali izrpalni bolniške podpore po \$3 mesečno, onim, ki so bili zavarovani za bolniško podporo 15 ali več let pa po \$5 mesečno. V starostnem skladu pa mora biti vedno rezerva ne manj kot \$12,000.00, katera se sme rabiti le v najskrajnejšem slučaju. Od vsakega člana, ki prejema starostno podporo, se prenese letno po \$31 iz bolniškega v starostni sklad. Član, ki želi prejemati starostno podporo, se pa mora odpovedati bolniški podpori.

Potni listi se ne izdajajo za daljšo dobo ko 2 leti, kar pomeni, da član, ki ostane v inozemstvu (n. pr. v stari domovini) dalj ko dve leti, prestane biti član zveze.

Nova določba je tudi, ako član, ki je prestopil od enega društva k drugemu in umrje v teku 30 dni po prestopu, mora ta obe društvi prispevati enake vsote k društvenim stroškom pogreba.

Dodatno k že prej sprejetim določbam pravil so bile sprejete še naslednje spremembe in dodatki: Odpravljen je takozvani "odsek za pravila" in sestava novih pravil za prihodnjo konvencijo je poverjena upravni odseku. Upravni odsek pa izbere izmed izvoljenih delegatov tri, ki tri dni pred konvencijo uredijo ali pripravijo nova pravila in jih predložijo konvenciji. Vse spremembe v pravilih pa morajo biti priobčene v uradnem glasilu ne kasneje ko tri mesece pred konvencijo. — Vsa posojila na prva vključbe ne smejo biti obrestovane pod 5%; ista obrestna mera je določena za posojila na certifikat za asesment.

S tem so bila pravila končana na večerni seji v petek. Konvencija je torej "delala" na pravih štiri dni, kar je "rekord" od vseh prejšnjih konvencij. Upoštevati je treba, da so bila sedanja pravila do malega 90% preurejena. Razprave so bile vseskozi stvarne in nobenih razburljivih debat kot se navadno dogaja na vseh "naših" konvencijah.

V soboto so bile izvršene še ostale potrebne zadeve. Soglasno je bil sprejet predlog Rudolfa Lisha, da se pošlje pozdravna brzojavka v imenu zveze konvenciji socialistične stranke, ki se je pričela v Clevelandu. Istotako je bila soglasno sprejeta resolucija, ki definira smernice glasila v soglasju z že prej sprejeto določbo, da mora biti glasilo urejavano po določbah prvega odstavka načelne izjave in po načelih in principih razredno zavednega in strokovno organiziranega delavstva. Ta resolucija je odločno zahtevala pot glasilu zveze, da mora biti odločen bojnikov za pravice delavcev in farmarjev, katerih cilj je osvoboditi se iz industrialnega suženjstva in izkričanja po privilegiranih slojih, in da mora biti vsa produkcija za splošno korist, ne pa za priven dobiček. V splošnem se lahko smelo reče, da je delavstvo v splošnem (ne samo slovensko) dobilo novega bojovnika za delavske pravice. In to je razveseljiv pojav in vsak delavec je lahko vesel. To resolucijo je predložil Vatro Grill, sedanjí urednik Enakopravnosti.

Poročilo odseka za prošnje in pritožbe je bilo sprejeto brez vsakih dolgih razprav ali debat s par popravki kot predloženo. Odsek za plače je poročal na petkovi večerni seji. Zbornica je sprejela soglasno, da so plače vseh v gl. uradu upošlenih gl. odbornikov mesečne in ne tedenske. Plače so bile sprejete naslednje: gl. predsednik \$15.00 mesečno; gl. podpredsednik \$35 letno; gl. tajnik in gl. blagajnik vsak po \$190 mesečno; pomožni tajnik \$150 mesečno; urednik-upravnik \$180 mesečno; predsednik nadzornega odseka \$50 letno; ostala dva nadzornika vsak po \$25 letno;

predsednik porotnega odseka \$50 letno; ostala dva porotnika vsak po \$25 letno; gl. zdravnik \$400 letno. Dnevniče gl. odbornikom po uradnih opravkih so določene po \$7 dnevno, iste dnevniče dobijo tudi gl. odborniki, upošleni v gl. uradu za časa konvencije; za druge dni, ko so po uradnih opravkih v nad 50 milj oddaljenem kraju od gl. urada, pa le po \$3.50.

Pri določanju mesta prihodnje konvencije je dobil Collinwood 36 glasov; prihodnja konvencija se torej vrši v S. D. domu v Collinwoodu; "namestno" mesto je Detroit, za katerega je glasovalo 8 članov zbornice. Predlagana so bila še naslednja mesta: Eveleth, Minn., Chicago (dobilo 4 glasove), San Francisco, Waukegan, Denver.

Končna ureditev pravil je poverjena Erasmus Gorietu, Jakobu Zupančiču (konvenčnemu zapisničarju) in gl. tajniku. Odobritev zapisnika zadnjih dveh sej (sobotnih) je poverjena konvenčnemu odseku (predsedniku in tajniku).

S tem so bile rešene vse zadeve, katere je imela konvencija rešiti in ostala je samo, še točka — volitve gl. odbornikov. Naj bo omenjeno pri tem to, da se je tudi na tej konvenciji izvolil gl. odbor že na posebnih konferencah določeni listi. Napaka na vseh konvencijah je, da se največkrat ne ozira ali ne vpraša, ali je kandidat v kak urad (v gl. uradu) zmožen dočeti enega urada ali ne, t. j. ali ima za urad, v katerega kandidira, potrebne zmožnosti ali ne. Nameravana je bila sicer v tem oziru posebna resolucija, toda valed taktičnih napak zbornica sploh ni hotela slišati o kakih resolucijah. Glavna napaka je bila, da so prišli zagovorniki te resolucije prepozno pred zbornico, in druga napaka je bila, ker faktično sploh niso pojasnili zbornici, kak namen ima ta resolucija.

V gl. odbor so bili izvoljeni: John Kvartich, sedanjí 1. gl. podpredsednik, za gl. predsednika; Rudolph Lisch, sedanjí 2. podpredsednik, za podpredsednika; William Rus ponovno in soglasno za gl. tajnika; Mirko Kuhelj ponovno brez opozicije za gl. blagajnika; Anton Zaitz, sedanjí predsednik porotnega odseka, za pomožnega tajnika; za direktorja mladinskega oddelka in sploh v angleškem jeziku poslujočih društev, Michael Verhovnik, sedanjí predsednik nadzornega odbora; za urednika-upravnika glasila sedanjí gl. predsednik Vatro Grill; za gl. zdravnika ponovno izvoljen brez opozicije dr. F. J. Arch iz Pittsburgha, Pa. Nadzorni odbor: William Candon, predsednik; Joseph H. Grills in John Marn, ml. Porotni odsek: Frank Pucelj iz Collinwooda, predsednik; Frank Medved in Vincent Pugelj. Za namestnike so bili izvoljeni: Frank Laurich iz Burgettstowna, Pa., za namestnika gl. podpredsednika; Charles Koman iz Clevelanda za namestnika direktorja mladinskega oddelka in angleško poslujočih društev. Viktor Zupančič iz Chicaga za namestnika gl. blagajnika; Anton Vapotic iz Clevelanda za namestnika v nadzorni odsek in Luka Verhovnik iz Ely, Minn., za namestnika v porotni odsek.

Pri namestnikih naj bo pojasnjeno, da je zbornica že prej sprejela sklep, da se ne voli za vsakega posameznega gl. odbornika namestnika, ampak da v slučaju izpraznitve enega urada napolni vrzel naslednji, t. j. ako je izpraznjeno mesto gl. tajnika, njegovo mesto zavzame pomožni tajnik, na mesto pomožnega tajnika pride direktor mladinskega oddelka in to slednje izpraznjeno mesto zavzame namestnik. Za slučaj izpraznitve mesta predsednika nadzornega odbora ali izpraznitve mesta predsednika porotnega odseka zavzame mesto prvi nadzornik, oziroma prvi porotnik, in namestnik pa zavzame mesto tretjega nadzornika, oziroma porotnika. Ta način je zelo praktičen, kar je bilo tudi pojasnjeno, da zavzame mesto predsednika član prizadetega odseka, kateremu je že znano vse, mesto da bi prišel na važno pozicijo kdo, kateremu ni znano ničesar.

O poročilih gl. odbornikov, ki so bila še pred konvencijo razdana vsem delegatom, zbornica ni hotela razpravljati; izrekla je soglasno zaupnico vsemu sedanjemu gl. odboru.

S tem so bile vse zadeve rešene in delo konvencije končano. Sedanjí gl. predsednik je zaključil konvencijo s primerim nagovorom, v katerem je poudarjal, da dosedaj niti ena konvencija zveze ni končala svojega dela v tako kratkem času in sprejela toliko za zvezo pomembnih zaključkov kot ta konvencija.

V splošnem, kot že parkrat omenjeno v mojih poročilih, naj izrečem, da me je celoten potek konvencije presenetil. Navzgor sem bil na raznih konvencijah raznih jednot in zvez, ampak tako stvarnih razprav, brez vsakih osebnih napadov, očitkov, ali podobno, še ni bilo na nikakem aličnem zborovanju. Ni bilo na sejah nikakih frakeij ali nasprotujočih si struj kljub temu, da so bile predložene za organizacijo velepomembne zadeve kot premostitev gl. urada (sedeža) zveze, lastno glasilo, zadeva združitve itd. Vsi zastopniki so bili edini v tem, da skušajo napraviti organizacijo solidno in v splošno korist vsega članstva, pravo demokratično in delavskemu razredu zvesto organizacijo, ki naj ne bo samo po imenu delavska, ampak tudi v svojih načelih in principih, kar naj bo izraženo v glasilu; sprejela je načelo in princip združitve vseh slovenskih podpornih organizacij, vsaj z onimi, ki imajo sorodna načela in principe. V vseh razpravah je prevladovala toleranca napram vsem, bodisi posameznim osebam ali pa skupinam (organizacijam) in pravem pomenu besede. Niti v razpravi o združitvi ni padla nobena pikra beseda ali očitki na račun druge organizacije, čeravno so pojasnili referenti, da so bili napadi na zvezo. Nič ne pričakoval ravno v razpravi o združitvi tako tolerantnih pojasnil in poročil. Pokazali so spoštovanje do vseh bratskih podpornih organizacij.

Zaključki in sklepi, storjeni na tej konvenciji, bodo v korist ne samo SSPZ, ampak vsem drugim organizacijam in delavstvu v splošnem kot že omenjeno v prejšnjih poročilih. Kot že pri drugih organizacijah, je bil tudi napravljen poskus uveljavitve nekatere diktatorične oblasti, kar so pa delegati, ki hočejo imeti pravo demokratično organizacijo, v kateri naj bo članstvo odločujoči faktor, preprečili in oni, ki so imeli namen uvesti nekako "milo" diktaturo, niti zagovarjati niso hoteli. Isto je bilo z glasilom kot že poročano. Ako bi te namere uspele na tej konvenciji, bi podpirale takih idej imeli lažje stališče na zborovanjih drugih organizacij.

V soboto zvečer je tukajšnje lokalno društvo SSPZ priredilo veselico v razvedrilno delegatom. Bil je kratek spored, na katerih so nastopili tukajšnji pevski zbori Naprej, Zvon, Planinska roža in hrvatski pevski zbor Sloboda. Svoje točke so izvajali dobro pod vodstvom večnega pevovodje. Toda, ko bi bili vsi trije slovenski pevski zbori združeni v en pevski zbor, bi slovenska naselbina imela dober zbor. Tako se pa moči cepijo in kaže se v petju nekaka nesigurnost in ni prave harmonije med posameznimi glasovi. Največja nesreča v večjih slovenskih naselbinah je — preveč pevskih zborov mesto enega dobrega. Na sporedu je bila tudi Molekova enodejanka "Nova igra (New Deal)". Izvajana ali predstavljena je bila zelo dobro; posebno dober je bil Leonard Alpner v gl. vlogi; ostali igralci so tekmovali z njim, kolikor jim je bilo največ mogoče; udeležencem se je igra zelo dopadla in precej jih je bilo, ki so to igro prvič videli.

Po sporedu se je razvila dobra, neprisliljena zabava in delegati so kramljali bodisi med seboj ali pa z znanci in prijatelji, katere imajo tukaj ter počasi odhajali domov.

Ni odveč, ako se omeni še en incident te konvencije, ki je zelo značilen. Kot pri vsej organizaciji, ima tudi SSPZ določbo, da se vozni v spalnih

Državljanstvo in delo

(Peti članek o naturalizaciji in državljanstvu)

Poleg volilne pravice je uposlenost ena izmed onih stvari, glede katerih je važno, če je kdo državljan ali ne.

V teh časih je težko dobiti delo. Ako ste inozemec, najdete, da je težkoča še znatno večja.

Nekatere izmed velikih ameriških industrij, kot železnice in javne utilitete (plinarnice, elektrarne itd.), čim dalj bolj zapostavljajo nedržavljanke pri uposlevanju. Nekoliko velikih industrialnih družb nerado daje delo inozemcem. Celotno delavsko združenje ne sprejema inozemcev v svoje članstvo in s tem preprečuje njihovo uposlenje v nekaterih izjemnih strokah. Petindvajsetorica držav uvela neke vrste diskriminacije proti zamecem pri javnih gradnjah.

Morda je ugovor na mestu, da te omejitve niso pravične. Ti inozemci so bili pripuščeni v to zemljo za stalno bivanje. Imajo v Ameriki rojene otroke in potrebujejo dela in zaslužki kar ravno tako kot državljan. Dejstvo pa je, da te omejitve so tukaj in ne le v Združenih državah, marveč celo še v večjem obsegu v večini drugih dežel. Dali pravična ali ne, to so dejstva in vsak inozemec mora z njimi računati.

Diskriminacije proti inozemcem so se začele dolgo pred industrialnim polomom leta 1929, postale pa so strožje in bolj razsežne kom depresije. V svoji rani zgodovini je Amerika redkoma delala kako razliko med državljanji in inozemci, kar se tiče dela. Delavec je primanjkovalo in ni bilo ne kraja ne konca dela, ki ga je bilo treba izvesti. Kontinent s skoraj neomejenimi viri naravnega bogastva je zahteval delavcev za svoj razvoj. Potem je prišla hitra industrializacija in do masne produkcije. Industrije so začele bol in bolj biti odvisne od strojev in gonilne sile in visoko izurjenih delavcev. Potrebvali so se daj manj delavcev; dobili delo za lastne državljane je postala glavna skrb dežele.

Cim bolj težavno je za inozemca ne le najti delo, marveč tudi držati ga. Kjerkoli se more reducirati število delavcev, se skoraj vedno inozemec odpušča naprej. Ako se razmerje zboljša, on je zadnji, ki dobi delo nazaj.

Za to neprijazno stališče napram inozemcem, ki imajo ali iščejo dela, se navajajo razni vzroki. Nekateri industrialci trdijo, da stane preveč denarja trenirati inozemca, ki zna angleški, za nakazano mu delo in da potrebuje več nadziranja kot državljan. Ako ne zna čitati varnostnih svaril, utegne pripadati k večjemu razmerju nezdod. Nekateri delodajalci čutijo, da oseba, ki nima toliko iniciative, da bi se pobrigal za državljanstvo, ne more imeti preveč dobre volje za napredovanje in ni zato zaželen delavec. Nekateri delavske unije obdolžujejo inozemce, da so pravični delatci za prenikanje mezde in izkopavajo ameriški življenjski standard. Pendarle, ko se inozemci udeležujejo stavek višje plače in krajši delovniki, jih dostikrat obdolžujejo, da ravna "neamerično".

Jasno je, da niso take obdolžitve proti inozemcem storjene v dobri veri. Resnični vzroki diskriminacij je občutek, da v težkih časih in državljan prvenstveno pravico do toliko dela kolikor ga je.

Dandanes imamo kakih deset milijonov več neuposlenih ljudi v tej deželi. Ni treba biti velik prerok, da se predvidi, da diskriminacije proti inozemcem v stvari dela se bodo bržkone nadaljevale še nekaj let v prihodnje bodočnosti. — FLIS.

Beseda, dve o dihanju

Znati dihati je mnogo važnejše, kakor misliti, cenjena bralka: ve vse, ali skoraj diha zelo slabo.

In tako se vam pripeti, da ste tako rdeči in zasopli, če morate recimo steči par korakov, da ujamete tramvaj ali avtobus, ali pa če morate popeti v četrto ali peto nadstropje hišah, kjer ni dvigala.

Ta rdečica, ta zasoplenost vam vzame priči ves mladostni videz — tisti videz, ki tako krčevito prizadene, da si ga ohranite. Naučite se tedaj dihanja, to se pravi, pravilne ritmike dihanja. Na primer: gredite po stopnicah navzgor vdihnite globoko, ko stopate na prvih treh stopnicah; izdihnite prav tako globoko pri naslednjih dveh. Ta ritem obrnite do vrha: boste videli, kako sveži in neutrujeni boste prišli na vrh. Torej: tri stopnice globoko vdihavanje, dve stopnici globoko izdihavanje.

Ritem 3:2, ki sem vam ga dal za primer, lahko kajpada spremenite, če ne ustreza vašim potrebam. Glavno je le, da vam dihanje obvlada neki ritem, tisti ritem pač, ki je najbolj primeren vaši naturi. Važno je le, da diha pravilno, da diha pravilno, da diha pravilno.

Isto kakor pri hoji po stopnicah velja za vsak napor: povsod mora dihanje uravnavati neki ritem, vaš osebni ritem; kakšen je ta ritem, boste že po nekaj poskusih dognali.

Ravnajte se po tem navetu: boste videli, kako lahke se vam bodo zdele celo tiste stvari, ki ste doslej morda mislili, da jih sploh niste zmogli.

Še besedo o tistih, ki ne sodijo več med "reclie" ne med prav mlade: dobra drža trdnost je za normalno dihanje neobhodno potrebna. V takih primerih je prvo in najvažnejše: ber pas, dihalni ritem pride šele pozneje in vrsto.

Vesti s Primorskega

"Dopolavoro" na deželi

Večja fašistična organizacija ljudsko prosveto se je po mednarodni stranke in oblasti med letih zelo razširila tudi po vsej Julijski Krajini. Vsi starejši prebivalci dežele so se naučili le malo italijanščine, kar jim zelo škoduje, "ker morajo mnogi izmed njih rabiti tolmača, da jih tako v javnih uradih, na davkarijah in sodnih sploh razumejo; mnogi so v zadregi, ko ne dobijo dela, ker ne znajo jezika." Vsekakor takšno stališče skrajnega birokratizma, da njegovega pravega ozadja sploh ne omenimo, nikakor ni v skladu s fašističnimi načeli. Kakor da bi bilo ljudstvo tu zaradi teh uradov, sodnij in davkarij, ne pa one zaradi njega!

Z zadoščanjem pa je treba za- beležiti tudi priznanje omenjene- ga lista, da — po 17 in pol letih — "v vaseh, ki so oddaljene od velikih cest in prometa odrastli ljudje ne znajo drugega kot svo- jo lastno slovansko kmečko go- vorico, razen onih moških, ki so bili kdaj zaposleni v mestih, in onih žensk, ki so včasih služile kot dekle v mestnih centrih."

Aretacija zaradi tihotapstva
St. Peter na Krasu, aprila 1936. — Koncem marca so ne- kega dne miličniki iz Knežaka zasledili v nekam bregu 5 ko- njev, ki so jih smatrali za tihota- pljene, in nekaj oseb poleg konj. Ze oddalec so začeli stre- ljati in metati bombe tako, da so se razbežali vsi, ki so bili tam. Le neki domačin, ki je bil tudi ravno tako slučajno kot milič- niki prišel do vtihotapljenih konj in ki ima eno nogo malo po- kvarjeno, ni mogel tako hitro zbežati in miličniki so ga ujeli. Takoj po tem je bil izdan alarm na vse strani in vse, kar je v okolici uniformiranega se je tru- dilo, da bi prišlo na sled predr- nim tihotapcem, toda zaman. Na nekem travniku so pri tem iska- kanju izsledili nekega mladeniča, doma iz Narina, po domače Pilerovega, ki je snalil travnik ali senožeč. Oddali so tudi na nje- ga nekaj streliv in ga ranili. Fant je, ko je bil že ranjen, pri- čel bežati ter se zatekel v neko bližnjo hišo po prvo pomoč, a so ga pozneje izsledili. Aretirali so ga in odpeljali v Knežak, kjer so ga neusmiljeno pretepali, kljub temu da vedo, da je popolnoma nedolžen. Ko so mu miličniki pokazali vso svojo junaško moč, so ga z avtobusom prepeljali v postojnsko bolnico, kjer je stalno zastražen.

Revolucija v Baški dolini

Sv. Lucija, maja 1936. — Kljub temu, da je precej fantov odšlo v Abesinijo je brezposelnost ved- no občutnejša in s tem v zvezi tudi revščina rase. Sila kola lo- mi, in ni čudno, če se prijavljajo brezposelni za službo v Afriki, ker se na ta način vsaj od gladu rešijo in upajo na boljše vsaj to- liko časa, dokler ne pridejo na mesto.

Italijanske vojaške utrdbe ob se- severnovzhodni meji

Kranjska gora, maja 1936. — Kot poročajo iz Trbiža so z vo- jaškimi utrdbami takoj ob meji

pri postaji Fužine na levi strani že končali. Podrli so tudi žično vzpenjačo, ki so jo bili postavili takoj ob začetku del na tem ob- mejnem predelu. Obratno pa na desni strani železniške proge, kjer utrdbe še niso dokončane. Tu gradijo že dve leti nepretr- goma, razen v zimskih mesecih, ko zapade to visok sneg. Tudi letos se pričakuje, da bodo pri- jeli za delo v najkrajšem času. Čez zimo se je to vrtela samo straža, ki strogo nadzira ves te- ren in pazi, da se ne bi kdo pri- bližal.

Maskiranje utrjenih predelov

Godovič, aprila 1936. — V ob- mejnem pasu pri Godoviču, kjer so zadnja leta gradili obsežne ut- rdbne, so ob dokončanem delu vse pokrili s travo in zasadili z drev- jem. Zadnje čase pa nanovo sa- dijo na tem utrjenem terenu drev- vesca in polagajo sveže ruše trave, ker se je večina tega, kar so obložili in zasadili, ko so delo končali, vse posušilo.

Cesta med Godovičem in Črnim vrhom polna straž

Godovič, aprila 1936. — Cesta med Godovičem in Črnim vrhom se od Godoviča do Predgriz vije v serpentinah po hribu. Vojaške oblasti so dale po svojih delav- cih te serpentine presekati s potmi oziroma širokimi stezami, ka- terih se pa civilisti ne smejo po- služevati. Cesta je polna raznih obmejnih patrolj, ki strogo pa- zijo, da se ne bi kdo pregrešil zo- per te fašistične zapovedi.

Utrjevalna dela v okolici Snež- nika se bodo pričela

Reka, aprila 1936. — Po naj- novejših vesteh bodo v najkraj- šem času že pričeli z utrjeval- nimi deli okrog Snežnika, kljub temu, da so se že lansko jesen širile vesti, da so tu za enkrat prenehali z utrjevanjem.

Italijanski parniki za prevoz v vzhodno Afriko

Trst, maja 1936. — Vsa ita- lijanska mornarica je bila, kot je že poročalo časopisje, mobilizirana v vojne operacije. Skoro vse razpoložljive trgovske ladje so bile v ta namen zasedene in poleg tega je bilo v inozemstvu nabav- lenih 15 novih, skupaj za 225 ton. Skrčene so bile tudi vse po- niške linije, da so tako lažje do- segli čim hitrejši in čim komo- dnejši transport v Afriko.

Lepo so te besede. Pred "new dealom"

so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

V tej hipnozi, ki je poglajala v skrivalnico celo najzaprtejšo reakcijo, se je dežela nahajala skozi "medeno dobo" Roosevelt- tove administracije. Nad NRA so zmajevali le tisti, katerim mar- kistični ekonomski in politični nauki niso bili španska vas, toda ker je vsebovala točke za pro- tekcijsko delavstvo — skrajšanje delovnika, določitev minimalnih plač in pravico do organizacije — ji niso nasprotovali. Le sva-

Washington igra politiko ptica noja

Vrhovno sodišče napra- vilo konec "newdeal- skemu" reformizmu

Washington. — (FP) — Od pričetka Rooseveltove "newdeal- ske" administracije do danes je tri leta in nekaj mesecev. Kratka doba za vsako deželo. V tem času, odkar je Roosevelt z odloč- nim pa mirnim glasom ob svo- jem vstopu v belni, povedal milio- nom ljudi, "da je strah edina stvar, katere se moramo bati," je šla Amerika skozi svojo naj- zanimivejšo dobo, ki je bila na- trpana razboritih dogodkov.

Ni treba naštevati, kaj vse smo doživeli v javnem, pred- vsem političnem življenju, ker se vsakdo lahko spominja številnih ukrepov in mrzličnega delovanja "za doseg boljših dni". Sta- ri družabni red je imel po zago- tovilu poglavarja vseh "newde- alerjev" izginiti za vedno. Na- slednji naj ga nekaj novega, boljše in bolj pravičnega. Sta- re igre da je konec. Pozabljeni slovek da bo prišel do svojega. Menjalci denarja morajo izginiti iz templja. Izkoriščanja delavcev mora biti konec. Socialna zaščita za vse.

Lepo so te besede. Pred "new dealom" so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

Eksekutiva ADF se PEČA Z USTAVO

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nje farmarskih dolgov, katerega je eksekutiva v nižji zbornici pomagala poraziti, je po izjavi kongresnika Amleja iz Wiscon- sina definitivno onemogočila sprejetje vsake delavske posta- ve v kongresu, ker je od delav- stva odtujila progresivni ali farmarski blok, ki šteje 30 kon- gresnikov. Vsi delci tega so je Am- lie v članku v raznih progresiv- nih listih močno kritiziral.

La Follettova reso- lucija pred odsekom

Washington. — La Folletto- va resolucija za senatno preis- kavo gaženja civilnih svobod- ačin, o kateri je pododsek vodil zaslišanje več dni, je bila pred- ložena celotnemu senatnemu od- seku za delo in prosveto. Priča- kuje se, da bo prišla pred zbor- nico v prihodnjih dneh.

Razvazevalci mle- ka v San Fran- ciscu zastavkali

San Francisco, Cal. — Razva- ževalci mleka so zastavkali proti Consolidated Dairy Co., ko je družba odklonila zahteve glede zvišanja meze in skrajšanje delovnika.

Kanadske petorke ima- jo \$250,000 premoženja

Callander, Ont., Kanada. — Dionnove petorke, ki bodo pri- hodnji četrtek stare dve leti, so danes vredne četrtilijona do- larjev. To premoženje je v vred- nostnih papirjih in gotovini v bankah in prišlo je iz filmov ter radioprogramov.

Vodja krojaške unije izstopil iz soc. stranke

Chicago. — Samuel Levin, rav- natelj centralnega odbora tukaj- šnje krojaške unije ACW, je iz- stopil iz socialistične stranke kot posledica letošnje volilne kam- panje. Ta unija je namreč indor- sirala Roosevelta in je kot član glavnega odbora tudi Levin gla- soval za Roosevelta, kar je pro- ti načelom in pravilom sociali- stične stranke. Levin je že tre- tji ali četrti unijski voditelj, ki je radi podpiranja Roosevelta iz- stopil iz socialistične stranke.

All ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Velike zaloge surovega olja so bile uničene v plamenu, ko je eksplodiral oftnak v bližini mesta Beaumont, Tex.

Nemški zrakoplov Hindenburg, ki je uspešno napravil že dva poleta iz Nemčije v Ameriko in nazaj.

Nemški zrakoplov Hindenburg, ki je uspešno napravil že dva poleta iz Nemčije v Ameriko in nazaj.

Washington igra politiko ptica noja

Vrhovno sodišče napra- vilo konec "newdeal- skemu" reformizmu

Washington. — (FP) — Od pričetka Rooseveltove "newdeal- ske" administracije do danes je tri leta in nekaj mesecev. Kratka doba za vsako deželo. V tem času, odkar je Roosevelt z odloč- nim pa mirnim glasom ob svo- jem vstopu v belni, povedal milio- nom ljudi, "da je strah edina stvar, katere se moramo bati," je šla Amerika skozi svojo naj- zanimivejšo dobo, ki je bila na- trpana razboritih dogodkov.

Ni treba naštevati, kaj vse smo doživeli v javnem, pred- vsem političnem življenju, ker se vsakdo lahko spominja številnih ukrepov in mrzličnega delovanja "za doseg boljših dni". Sta- ri družabni red je imel po zago- tovilu poglavarja vseh "newde- alerjev" izginiti za vedno. Na- slednji naj ga nekaj novega, boljše in bolj pravičnega. Sta- re igre da je konec. Pozabljeni slovek da bo prišel do svojega. Menjalci denarja morajo izginiti iz templja. Izkoriščanja delavcev mora biti konec. Socialna zaščita za vse.

Lepo so te besede. Pred "new dealom" so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

Eksekutiva ADF se PEČA Z USTAVO

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nje farmarskih dolgov, katerega je eksekutiva v nižji zbornici pomagala poraziti, je po izjavi kongresnika Amleja iz Wiscon- sina definitivno onemogočila sprejetje vsake delavske posta- ve v kongresu, ker je od delav- stva odtujila progresivni ali farmarski blok, ki šteje 30 kon- gresnikov. Vsi delci tega so je Am- lie v članku v raznih progresiv- nih listih močno kritiziral.

La Follettova reso- lucija pred odsekom

Washington. — La Folletto- va resolucija za senatno preis- kavo gaženja civilnih svobod- ačin, o kateri je pododsek vodil zaslišanje več dni, je bila pred- ložena celotnemu senatnemu od- seku za delo in prosveto. Priča- kuje se, da bo prišla pred zbor- nico v prihodnjih dneh.

Razvazevalci mle- ka v San Fran- ciscu zastavkali

San Francisco, Cal. — Razva- ževalci mleka so zastavkali proti Consolidated Dairy Co., ko je družba odklonila zahteve glede zvišanja meze in skrajšanje delovnika.

Kanadske petorke ima- jo \$250,000 premoženja

Callander, Ont., Kanada. — Dionnove petorke, ki bodo pri- hodnji četrtek stare dve leti, so danes vredne četrtilijona do- larjev. To premoženje je v vred- nostnih papirjih in gotovini v bankah in prišlo je iz filmov ter radioprogramov.

Vodja krojaške unije izstopil iz soc. stranke

Chicago. — Samuel Levin, rav- natelj centralnega odbora tukaj- šnje krojaške unije ACW, je iz- stopil iz socialistične stranke kot posledica letošnje volilne kam- panje. Ta unija je namreč indor- sirala Roosevelta in je kot član glavnega odbora tudi Levin gla- soval za Roosevelta, kar je pro- ti načelom in pravilom sociali- stične stranke. Levin je že tre- tji ali četrti unijski voditelj, ki je radi podpiranja Roosevelta iz- stopil iz socialistične stranke.

All ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Nemški zrakoplov Hindenburg, ki je uspešno napravil že dva poleta iz Nemčije v Ameriko in nazaj.

Washington igra politiko ptica noja

Vrhovno sodišče napra- vilo konec "newdeal- skemu" reformizmu

Washington. — (FP) — Od pričetka Rooseveltove "newdeal- ske" administracije do danes je tri leta in nekaj mesecev. Kratka doba za vsako deželo. V tem času, odkar je Roosevelt z odloč- nim pa mirnim glasom ob svo- jem vstopu v belni, povedal milio- nom ljudi, "da je strah edina stvar, katere se moramo bati," je šla Amerika skozi svojo naj- zanimivejšo dobo, ki je bila na- trpana razboritih dogodkov.

Ni treba naštevati, kaj vse smo doživeli v javnem, pred- vsem političnem življenju, ker se vsakdo lahko spominja številnih ukrepov in mrzličnega delovanja "za doseg boljših dni". Sta- ri družabni red je imel po zago- tovilu poglavarja vseh "newde- alerjev" izginiti za vedno. Na- slednji naj ga nekaj novega, boljše in bolj pravičnega. Sta- re igre da je konec. Pozabljeni slovek da bo prišel do svojega. Menjalci denarja morajo izginiti iz templja. Izkoriščanja delavcev mora biti konec. Socialna zaščita za vse.

Lepo so te besede. Pred "new dealom" so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

Eksekutiva ADF se PEČA Z USTAVO

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nje farmarskih dolgov, katerega je eksekutiva v nižji zbornici pomagala poraziti, je po izjavi kongresnika Amleja iz Wiscon- sina definitivno onemogočila sprejetje vsake delavske posta- ve v kongresu, ker je od delav- stva odtujila progresivni ali farmarski blok, ki šteje 30 kon- gresnikov. Vsi delci tega so je Am- lie v članku v raznih progresiv- nih listih močno kritiziral.

La Follettova reso- lucija pred odsekom

Washington. — La Folletto- va resolucija za senatno preis- kavo gaženja civilnih svobod- ačin, o kateri je pododsek vodil zaslišanje več dni, je bila pred- ložena celotnemu senatnemu od- seku za delo in prosveto. Priča- kuje se, da bo prišla pred zbor- nico v prihodnjih dneh.

Razvazevalci mle- ka v San Fran- ciscu zastavkali

San Francisco, Cal. — Razva- ževalci mleka so zastavkali proti Consolidated Dairy Co., ko je družba odklonila zahteve glede zvišanja meze in skrajšanje delovnika.

Kanadske petorke ima- jo \$250,000 premoženja

Callander, Ont., Kanada. — Dionnove petorke, ki bodo pri- hodnji četrtek stare dve leti, so danes vredne četrtilijona do- larjev. To premoženje je v vred- nostnih papirjih in gotovini v bankah in prišlo je iz filmov ter radioprogramov.

Vodja krojaške unije izstopil iz soc. stranke

Chicago. — Samuel Levin, rav- natelj centralnega odbora tukaj- šnje krojaške unije ACW, je iz- stopil iz socialistične stranke kot posledica letošnje volilne kam- panje. Ta unija je namreč indor- sirala Roosevelta in je kot član glavnega odbora tudi Levin gla- soval za Roosevelta, kar je pro- ti načelom in pravilom sociali- stične stranke. Levin je že tre- tji ali četrti unijski voditelj, ki je radi podpiranja Roosevelta iz- stopil iz socialistične stranke.

All ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Nemški zrakoplov Hindenburg, ki je uspešno napravil že dva poleta iz Nemčije v Ameriko in nazaj.

Washington igra politiko ptica noja

Vrhovno sodišče napra- vilo konec "newdeal- skemu" reformizmu

Washington. — (FP) — Od pričetka Rooseveltove "newdeal- ske" administracije do danes je tri leta in nekaj mesecev. Kratka doba za vsako deželo. V tem času, odkar je Roosevelt z odloč- nim pa mirnim glasom ob svo- jem vstopu v belni, povedal milio- nom ljudi, "da je strah edina stvar, katere se moramo bati," je šla Amerika skozi svojo naj- zanimivejšo dobo, ki je bila na- trpana razboritih dogodkov.

Ni treba naštevati, kaj vse smo doživeli v javnem, pred- vsem političnem življenju, ker se vsakdo lahko spominja številnih ukrepov in mrzličnega delovanja "za doseg boljših dni". Sta- ri družabni red je imel po zago- tovilu poglavarja vseh "newde- alerjev" izginiti za vedno. Na- slednji naj ga nekaj novega, boljše in bolj pravičnega. Sta- re igre da je konec. Pozabljeni slovek da bo prišel do svojega. Menjalci denarja morajo izginiti iz templja. Izkoriščanja delavcev mora biti konec. Socialna zaščita za vse.

Lepo so te besede. Pred "new dealom" so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

Eksekutiva ADF se PEČA Z USTAVO

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nje farmarskih dolgov, katerega je eksekutiva v nižji zbornici pomagala poraziti, je po izjavi kongresnika Amleja iz Wiscon- sina definitivno onemogočila sprejetje vsake delavske posta- ve v kongresu, ker je od delav- stva odtujila progresivni ali farmarski blok, ki šteje 30 kon- gresnikov. Vsi delci tega so je Am- lie v članku v raznih progresiv- nih listih močno kritiziral.

La Follettova reso- lucija pred odsekom

Washington. — La Folletto- va resolucija za senatno preis- kavo gaženja civilnih svobod- ačin, o kateri je pododsek vodil zaslišanje več dni, je bila pred- ložena celotnemu senatnemu od- seku za delo in prosveto. Priča- kuje se, da bo prišla pred zbor- nico v prihodnjih dneh.

Razvazevalci mle- ka v San Fran- ciscu zastavkali

San Francisco, Cal. — Razva- ževalci mleka so zastavkali proti Consolidated Dairy Co., ko je družba odklonila zahteve glede zvišanja meze in skrajšanje delovnika.

Kanadske petorke ima- jo \$250,000 premoženja

Callander, Ont., Kanada. — Dionnove petorke, ki bodo pri- hodnji četrtek stare dve leti, so danes vredne četrtilijona do- larjev. To premoženje je v vred- nostnih papirjih in gotovini v bankah in prišlo je iz filmov ter radioprogramov.

Vodja krojaške unije izstopil iz soc. stranke

Chicago. — Samuel Levin, rav- natelj centralnega odbora tukaj- šnje krojaške unije ACW, je iz- stopil iz socialistične stranke kot posledica letošnje volilne kam- panje. Ta unija je namreč indor- sirala Roosevelta in je kot član glavnega odbora tudi Levin gla- soval za Roosevelta, kar je pro- ti načelom in pravilom sociali- stične stranke. Levin je že tre- tji ali četrti unijski voditelj, ki je radi podpiranja Roosevelta iz- stopil iz socialistične stranke.

All ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Nemški zrakoplov Hindenburg, ki je uspešno napravil že dva poleta iz Nemčije v Ameriko in nazaj.

Washington igra politiko ptica noja

Vrhovno sodišče napra- vilo konec "newdeal- skemu" reformizmu

Washington. — (FP) — Od pričetka Rooseveltove "newdeal- ske" administracije do danes je tri leta in nekaj mesecev. Kratka doba za vsako deželo. V tem času, odkar je Roosevelt z odloč- nim pa mirnim glasom ob svo- jem vstopu v belni, povedal milio- nom ljudi, "da je strah edina stvar, katere se moramo bati," je šla Amerika skozi svojo naj- zanimivejšo dobo, ki je bila na- trpana razboritih dogodkov.

Ni treba naštevati, kaj vse smo doživeli v javnem, pred- vsem političnem življenju, ker se vsakdo lahko spominja številnih ukrepov in mrzličnega delovanja "za doseg boljših dni". Sta- ri družabni red je imel po zago- tovilu poglavarja vseh "newde- alerjev" izginiti za vedno. Na- slednji naj ga nekaj novega, boljše in bolj pravičnega. Sta- re igre da je konec. Pozabljeni slovek da bo prišel do svojega. Menjalci denarja morajo izginiti iz templja. Izkoriščanja delavcev mora biti konec. Socialna zaščita za vse.

Lepo so te besede. Pred "new dealom" so bile le na jeziku so- cialnih idealistov in revolucionar- jev. Poslušala se jih je kar čez noč tudi "newdealska" vlada in z nji opajala in božila razočarano in k tlom zbičano ljudstvo. To jih je pilo in pričelo gledati na washingtonsko vlado kot na svojega rešitelja in ne več kot na skupino pretkanih in raketir- skih politikov. Videlo je v njej, posebno še delovno ljudstvo in "pozabljeni", nove obzore, "mo- žganski trust", ki pridno seka wallstretskega zmaja.

Eksekutiva ADF se PEČA Z USTAVO

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nje farmarskih dolgov, katerega je eksekutiva v nižji zbornici pomagala poraziti, je po izjavi kongresnika Amleja iz Wiscon- sina definitivno onemogočila sprejetje vsake delavske posta- ve v kongresu, ker je od delav- stva odtujila progresivni ali farmarski blok, ki šteje 30 kon- gresnikov. Vsi delci tega so je Am- lie v članku v raznih progresiv- nih listih močno kritiziral.

La Follettova reso- lucija pred odsekom

Washington. — La Folletto- va resolucija za senatno preis- kavo gaženja civilnih svobod- ačin, o kateri je pododsek vodil zaslišanje več dni, je bila pred- ložena celotnemu senatnemu od- seku za delo in prosveto. Priča- kuje se, da bo prišla pred zbor- nico v prihodnjih dneh.

Razvazevalci mle- ka v San Fran- ciscu zastavkali

San Francisco, Cal. — Razva- ževalci mleka so zastavkali proti Consolidated Dairy Co., ko je družba odklonila zahteve glede zvišanja meze in skrajšanje delovnika.

Kanadske petorke ima- jo \$250,000 premoženja

Callander, Ont., Kanada. — Dionnove petorke, ki bodo pri- hodnji četrtek stare dve leti, so danes vredne četrtilijona do- larjev. To premoženje je v vred- nostnih papirjih in gotovini v bankah in prišlo je iz filmov ter radioprogramov.

Vodja krojaške unije izstopil iz soc. stranke

Chicago. — Samuel Levin, rav- natelj centralnega odbora tukaj- šnje krojaške unije ACW, je iz- stopil iz socialistične stranke kot posledica letošnje volilne kam- panje. Ta unija je namreč indor- sirala Roosevelta in je kot član glavnega odbora tudi Levin gla- soval za Roosevelta, kar je pro- ti načelom in pravilom sociali- stične stranke. Levin je že tre- tji ali četrti unijski voditelj, ki je radi podpiranja Roosevelta iz- stopil iz socialistične stranke.

KNUT HAMSUN:

GLAD

Poslovenil FRAN ALBRECHT

Gori na "meji" me je srečal Hans Pauli, ki je pozdravil in šel urno mimo. Kaj se mu je neki tako mudilo? Nikakor ga nisem mislil prositi, naj mi posodi eno krono in v najkrajšem času sem mu hotel vrniti tisto odedo, ki sem si jo pred nekaj tedni izposodil od njega. Ko bi le malce spravil svoje zadeve v pravi tir, nisem maral biti človek, ki je dolžan komu njegovo odedo; nemara da še danes napišem članek o "zločinah bogočnosti" ali pa o "svobodni volji" ali drugače kaj pričnem, kar bi se izplačalo čitati in za kar bi mi dali vsaj deset kron. In ob misli na ta članek, sem zdajci začutil v sebi silo, da bi takoj prišel in zajemal iz svoje polne lobanje; gori v grajskem parku sem si hotel izbrati udoben prostor, kamor bi sedel in se ne bi odpočil preje, dokler ne dovršim članka.

A stari šepci na cesti je šantal še vedno s svojimi nerodnimi kretnjami. Nazadnje me je pričelo jeziti, da imam ves čas tega matorega članka o "zločinah bogočnosti" ali pa o "svobodni volji" ali drugače kaj pričnem, kar bi se izplačalo čitati in za kar bi mi dali vsaj deset kron. In ob misli na ta članek, sem zdajci začutil v sebi silo, da bi takoj prišel in zajemal iz svoje polne lobanje; gori v grajskem parku sem si hotel izbrati udoben prostor, kamor bi sedel in se ne bi odpočil preje, dokler ne dovršim članka.

Hipoma je obstal. Oba sva strmela drug v drugega.

"Kak krajcar bi prosil za skodelo mleka!" je dejal on slednjič in položil glavo na stran. Tako; ta je bila lepa! Iskal sem po svojih žepih in rekel:

"Za mleko, že. Hm! Denarja je dandanes malo in jaz ne vem, če ste močno potrebni."

"Od večeraj se nisem ničesar okusil," je rekel mož. "Ne vinarja nimam in tudi dela še nisem našel."

"Ali ste rokodelci?"

"Da, žebjar."

"Kaj?"

"Žebjar. Razen tega znam delati tudi čevlje."

"Potem je stvar drugačna," sem dejal. "Počakajte tukaj par minut, prinesem vam nekaj denarja, par vinarjev."

V največji naglici sem se odpravil navzdol, na cesto, kjer je stanoval v drugem nadstropju zastavljalec; sicer pa nisem bil še nikoli pri njem. Ko sem bil v veži, slem slegel urno svoj telovnik, ga zvil in del pod roko; potem sem se napotil po stopnicah in potikal na hram. Pozdravil sem in vrgel telovnik na pult.

"Poldrugo krono," je rekel mož.

"Že dobro," sem odvrnil. "Če bi mi ne bil nekam precezek, bi ga seveda ne oddal."

Dal mi je denar in zastavni listek in jaz sem se napotil nazaj. Ta stvar s telovnikom je bila prav za prav sijajna misel; ostalo mi je še denarja za obilen zajtrk in pred večerom bo moja razprava o zločinah bogočnosti dovršena. Kar precej se mi je pričelo videti življenje v prijaznejši luči in tako sem pohitel k možu, da bi se ga iznebil.

"Prosim!" sem rekel. "Me veseli, da ste se obrnili do mene prvega."

Frank Kroll:

Dva prijatelja

(Nadaljevanje iz konca.)

Kakor je objubil prijatelj Svedu, ki je začel novo življenje na farmi, tako je tudi storil. Vzel si je dopust in odšel v Salt Lake City, si kupil vozni listek in odpeljal po isti progi proti vzhodu. Po dolgi vožnji se je vlak ustavil v Kansas Cityju. V mestu se je pomudil precej časa in ogledoval trgovine. Pred nekimi, ki je imela v oknu razstavljen lovski puško, se je ustavil. Tu se mu je nudila bolj izbira nego v kakšnem malem mestecu, pa je stopil v trgovino, da kupi puško. Cena je bila precej visoka, a to ga ni plašilo, ker je imel denar in kot izkušen lovec je hotel imeti dobro puško. Ena se mu je posebno dopadla in za to sta se s trgovcem pogodila. Plačal je za njo šestdeset dolarjev in kupil je tudi večje število nabojev, potem pa se je vrnil na postajo. Vlak je kmalu odpeljal in čez nekaj ur je Slovenec že izstopil v mestecu Marceline.

Mož je vzel denar in me pričel meriti. Kaj pa je strmel vame prav za prav? Zdelo se mi je, da opazuje zlasti kolena mojih hlač in bilo mi je dovolj te njegove nesramnosti. Ali je mislil, da sem resnično tak siromak, kakršen sem bil videti? Nisem li malone že pričel članek za deset kron? Sicer pa me ni bilo strah bogočnosti; o, jaz sem kuhal v mnogih loncih! Kaj je potem takem brizgal tega tujega človeka, če sem mu ob tako krasnem jutru dal majhno napitnino? Pogled tega človeka me je srdil in sklenil sem, podeliti mu ukor, preden pojdem dalje. Skomizgnil sem z rameni in dejal:

"Prijatelj, vi imate grdo navado, da buljite ljudem na kolena, če prejmete denarja od njih."

On je nagnil glavo nazaj, čisto k zidu, in je odprl usta. Za njegovim beračevskim čelom je pričelo nekaj delovati, sigurno je mislil, da se hočem norčevati iz njega, in je vrnil denar.

Zacepetal sem z nogo in zaklel, naj si obdrži denar. Je mar mislil, da sem hotel ves ta onga zastoj? Mogoče je, da sem mu celo dolžan tisto krono; jaz se spominjam starih dolgov; on stoji pred človekom, ki je poštnjak do nohtov. Skratka, ta denar je njegov. Oh, kaj bi se zahvaljeval. Veselilo me je. Adijo!

Sel sem. Končno sem bil rešen tega nakaznega mučitelja. Bil sem brez ovir. Spet sem se napotil po cesti navzdol in sem obstal pred trgovino z živili. V oknu so se kupčila jedila. Sklenil sem iti noter in si vzeti nekaj za na pot.

"Kos sira in en kruh!" sem rekel in vrgel svoje po krone na mizo.

"Kruha in sira za vse?" je ironično vprašala ženska, ne da bi se ozrla vame.

"Da, za vseh petdeset vinarjev," sem odgovoril.

Prejel sem, kar sem zahteval, dejal stari, debeli ženski skrajno vladno zbogom in se jadrno podal naravnost na grič proti grajskemu parku. Poiskal sem si klop samo zase in pričel hlastno zauživati svoj živč. Kako je delo to dobro. Bilo je že dolgo tega, kar sem zadnjič tako obilno zajtrkoval in polagoma me je prevzel tisti nasičen pokoj, ki ga občuti človek po dolgem joku. Mogoče mi je rastle pogum; nič več mi ni zadostovalo napisati članka o kakšni tako enostavni in samo ob sebi umetni stvari kot so "zločini bogočnosti", ki jih je sploh vsak lahko uganil, da, iz svetovne zgodovine kar enostavno prečitati; čutil sem se kos večjemu naporu, objelo me je razpoloženje, da bi lahko nadvladal vse težkote. Odločil sem se za razpravo v treh odstavkih o "filozofskem spoznanju." Seveda bi se mi nudila priložnost, da bi neusmiljeno raztrgal nekaj Kantovih sofizmov. Ko sem izvlekel vse potrebno za pisanje in hotel pričeti s svojim delom, sem odkril, da nisem imel več svojega svinčnika; pozabil sem ga pri zastavljalcu; ostal je v telovniku.

Bogami, kako je šlo vse narobe! Zaklel sem parkrat, vstal s klopi in se odpravil sem in tja po stezah. Povsod je vladala tišina; daleč tam pri letnem dvorcu kraljičinem je prevažalo par pestun majhne vozičke, drugače ni bilo nikjer videti žive duše. Ves sem bil srdit in kot brezumnež sem nekaj pred svojo klopjo gori in dol. Kako narobe mi je šlo na vseh koncih in krajih! Članek v treh odstavkih je moral propasti radi enostavne okolnosti, ker nisem imel v žepu niti navadnega svinčnika za deset vinarjev! Kako, če bi se zdaj vrnil v zastavljalnico in si dal vrniti svoj svinčnik? Potem je bilo še vedno dovolj časa, da dovršim dovršen del, preden bi izprehajalec preplaval ves park?

(Dalje prihodnjik.)

pa uro in pogledal, koliko kaže. Bila je že ena po polnoči.

Korakal je dalje in kmalu je zaslišal šum vode, ki se je pretakala v potoku. Čez potok je držal most in na oni strani je kljub temi opazil neko žival, ki so se ji svetile oči kot neki pošasti. Njenega pogleda ni mogel prenesti, zato se je obrnil v stran, v tistem hipu pa je neznan žival živnila mimo njega in dalje proti bližnji farmi. Tedaj je spoznal, da je žival pes in se je nekoliko pomiril. Pozneje je ugotovil, da ga je na poti spremljal pes s Svedove farme.

Ko je dospel v bližino hiše, je opazil, da notri gori svetilka. Sved je bil še pokonci in pričakoval svojega prijatelja iz daljne države Utah. Seveda se mu je čudno zdelo, kje se je prijatelj tako dolgo zadržal. Medtem pa je obiskovalec že prišel do hiše, stopil na verando in močno potrkal na vrata, ki so se takoj odprla. Sved je spoznal svojega prijatelja in mu s smehljajočim se obrazom stiskal roko.

"Torej si vendar prišel," je vzkliknil. "Čakal sem te, ker sem vedel, da boš držal svojo besedo. Sedaj si tu, kar me neizrečeno veseli. Čudno se mi zdi, ker ni pes nič lajal in s tem naznanil tvojega prihoda."

Prijatelj je nato povedal Svedu, da mu je prav njegov pes, ki ga je srečal v gozdu, napravil mnogo strahu.

"Srečen si, ker nisi videl drugih strahov," je rekel Sved. "Ljudje v resnici govorijo, da straši pri tistem mostu. Pravijo, da se vrača duh nekega farmarja, ki se je tam ubil. Ta ga je bil nekoliko natreskal v bližnjem mestu, potem pa se je napotil s svojimi konji in vozom domov. Takrat je bila velika povodenj in voda je poškodovala most, ki se je podrl pod vozom. Farmar je priletel na neko skalo in se ubil, priletni ljudje pa še sedaj govorijo, da duh farmarja hodi v nočnih urah nazaj in straši."

Oba sta se smejala praznovernosti ljudi, ki verujejo v strahove, toda Slovenec se ni hotel izdati, da so se tudi njemu noge šibile in vstajali lašje, ko je korakal sam v temni noči skozi gozd. Sved se je medtem spomnil, da je treba postreči prijatelju. Hitro je stekel v kuhinjo in potem še v klet in prinesel jestvine in pijačo. Slovenec so jestvine in pijačo dobro tekline, kajti okrepčila je bil v resnici potreben po dolgi poti, ki jo je napravil. Ko se je dobro nasitil in napil izvrstne kapljice, sta se oba spravila k počitku.

S spanjem sta potegnila do devete ure. Zajtrk ju je že čakal na mizi. Pripravila ga je Svedova žena, s katero se je Slovenec ob tej priliki seznanil kakor tudi z njenim priletnim očetom. Govorili so mnogo in prijatelj sta obujala spomine na tiste čase, ko sta skupno kopala srebrno rudo in služila privlačne dolarje.

Popoldne je Sved razkazal prijatelju svojo obsežno farmo. Slovenec je bil vesel, ko je videl, da ima njegov prijatelj vse vzorno urejeno in da se počuti srečnega. Rekel je, da tudi njega veseli obdelovanje farme, da bo tudi on kupil zemljo in začel živeti.

Indijske delegatije, ki so se udeležile konvencije Splošnega kongresa, katere se je izrekla za osvoboditev Indije izpod angleške nadvlade.

Skupina veteranov konfederacijske armade na pohodu po mestnih ulicah v Atlanti, Ga.

ti novo življenje, kakor hitro bi imel zadostno vsoto denarja na razpolago. Končno sta se zmedela, da bosta naslednji dan uoprizorila lov na zajce in drugo divjačino, nakar sta se vrnila v hišo.

Drugi dan sta vstala zgodaj in odšla na lov. Imela sta precej sreče in proti večeru sta se vrnila s bogatim plenom domov. Izročila sta plen gospodinji, ki je kmalu slekla zajce iz kože, jih lepo očistila in dala v peč. V kratkem času so se gostili z zajčjo pečenko in jo zalivali z dobrim vinom.

Naslednje dneve sta redno hodila na lov. Večasi sta postrelila trideset in celo več zajcev na dan. Ker doma niso mogli pojediti vseh zajcev, sta jih pošiljala tudi na trg, kjer sta dobila dvajset centov za vsakega. Dobička sicer ni bilo, pokrila sta pa vse stroške in vrh tega je bilo doma vedno dovolj zajčje pečenke.

Tako so potekali dnevi in tedni. Slovenec je imel veliko zabave na lovu, kajti bil je strasten lovec, a vedel je tudi, da bo treba zaključiti zabavo in se vrniti na zapad in obnoviti delo v rudniku.

Po nekaj tednih je prišel čas odhoda. Slovenec se je lepo zahvalil svojemu prijatelju Svedu in njegovi ženi za izkazano gostoljubnost in se poslovil od njiju v nadi, da se še snidejo. Slovo ni bilo prijetno, kajti najrajši bi bili ostali še nadalje skupaj, toda željo je bilo treba opustiti. Sved se je moral oprijeti dela na farmi, njegov prijatelj pa je odšel nazaj v hribovje države Utah, da zasluži še nekaj denarja s trdim delom pod zemljo.

Čez nekaj dni se je Slovenec že znašel v stari rudarski naselbini, katero je bil zapustil pred nekaj tedni. Začel je spet delati v rudniku, da čimprej doseže svoj cilj. Potreboval je še par tisoč dolarjev za nakup farme, potem pa bo tudi on dal slovo rudarskemu življenju. Postal bo sam svoj gospodar, kakor njegov prijatelj Sved.

Po nekaj letih trdega dela si je slovenski rudar prihranil dovolj denarja, da je kupil šestdeset akrov obsegajočo farmo, za katero je plačal tri tisoč in petsto dolarjev, v bližini posestva svojega prijatelja Sveda. Kmalu je dal slovo rudarskemu

življenju in se naselil na farmi. Postal je izvrsten poljedelec. Prijateljstvo med njim in Svedom se je še bolj utrdilo in oba sta živela v miru in zadovoljstvu. Sicer sta morala trdo delati tudi na farmi, a bila sta vesela, ker sta se rešila meznega suženjstva.

Ameriški humor

"Pomislil, Erika: včeraj mi je mama pravila, da je moja prababica moj praded ugrabila!" "Strašno! Tako stari ljudje, pa še tako vročkrvni!"

Najnovejša škotska

Stari Darby je šel v sosedni trg in prinesel domov zavojček čudne oblike.

"Barometer sem kupil," je rekel svoji ženi in položil zavojček na mizo. "Zdaj bom vsaj vedel, kdaj bo dež."

Njegova žena, Škotka, je zvilila roke.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in šteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno leto naprej. Ker pa člani še plačujejo pri anesmentu \$1.20 za teden, se jim to šteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je \$1.20
1 teden in..... 4.00	1 teden in..... 0.20
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 0.40
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 0.60
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 0.80
5 tednikov in..... ni	5 tednikov in..... 1.00
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plačilo in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S. N. P. J. ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati del vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo listu datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. družina N.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od naslednjih članov družine:

2).....Čl. družina N.....

3).....Čl. družina N.....

4).....Čl. družina N.....

5).....Čl. družina N.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....